

REDAȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se
returnează.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Augenthaler & Emerico Les-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelt Nachf., Anton Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pub-
licări mai dese după tarifar
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXVII.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorilor.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 192.

Brașov, Luni-Marți 31 August (13 Septembrie).

1904.

Nou guvernator pentru Bucovina

De la Viena sosesc o scire su-
prîndătoare, ce ne aduce aminte de
vorba unui distins politician, care a
numit Austria: împărăția neverosi-
milităților.

Nimeni nu se va găsi, credem,
care să conteste, că înaintea celor
ce urmăresc evenimentele mai în-
semnate din țările reprezentate în
„Reichsrath“ ori-ce a putut să pară
în momentele față de mai verosimil,
decât ca guvernatorul Bucovinei, prin-
țul Hohenlohe, care abia și-a ince-
put activitatea sa, să fie de-odată
strămutat în colțul opus al imperiu-
lui și în locul lui să fie numit un
om cu totul nou, funcționar al mi-
nisterului de interne.

Transferarea și numirea acésta
e lucru hotărît, deși pôte numai pe
la finitul lunei Septembrie se vor
face publicațiunile oficiale. Așa se
întimplă pretutindenî cu șefii admi-
nistrațiunei, când le vine vremea să
facă loc unor noue puteri și adese-
ori și unor noue orientări și direc-
țiuni.

Ce s'a putut întembla, ca față
cu actualul president al țării Bucov-
vinei, care abia s'a așezat și s'a
orientat puțin în postul său, să se
pună deja în aplicare obicinuita pre-
menire?

Am înțeles și totă lumea a în-
țeles, că antecesorul lui Hohenlohe,
Bourgoignon, a trebuit să facă odată
loc unui bărbat mai conciliant și mai
ridicat peste pasiunile și prejudițiile
de carî era prea influențat cel dintâiu.
Cu greu însă se pôte pricepe, de ce
imediat după visita ministrului pre-
ședinte Koerber se face acésta schim-
bare în guvernul Bucovinei? Numai
de curând am reprodus o voce din
țiarul român bucovinean, care ne
vorbea de spiritul conciliant al nou-
lui guvernator prințul Hohenlohe,
cel ce nu mai profesa principiile
vechi de guvernament, precum e ca-

lomnia, volnicia etc. Ne mai aducem
aminte și de tactul și înțelepciunea,
ce a dovedit-o prințul Hohenlohe,
spre marea mulțumire a poporului
român bucovinén, cu ocaziunea ser-
bării patru-centenare dela mănăsti-
rea Putna. Incât pentru locuitorii
neromâni ai Bucovinei și ei păreau
mulțumiți cu prințul Hohenlohe. Ga-
zetele lor publică și acuma articole
de fond, în carî își exprimă părerea
de rău pentru plecarea dela Cernăuți
a lui Hohenlohe.

De ce se duce dér Hohenlohe?
De ce Koerber trimite anume la
Cernăuți un om al său, despre care
se afirmă, că este o capacitate de-
osebită administrativă? Ore să fi gă-
sit ministru-președinte — care în
călătoria sa prin Galiția și Bucovina
s'a interesat în special de mersul
administrațiiei politice, — că Hohen-
lohe nu pôte corăspunde în destul
problemelor administrative? Ori dóră
depărtarea lui dela guvernul din Bu-
covina să aibă un alt caracter, pôte
chiar caracter politic?

Scim, că la ultimele alegeri die-
tale Hohenlohe, care s'a purtat cu
totul neutral, ferindu-se de ori și
ce ingerență asemenea nu și-a pu-
tut câștiga decât simpatii. Dér ore
să nu i-se fi imputat din partea lui
Körber tocmai acest absolut nea-
mestec în fața faptului, că, în urma
agitațiunilor așa numiților democrați,
marii proprietari, cu alte cuvinte
boerimea țării, pe care s'a răzimat
din vechime guvernul central din
Viena, a rămas într'un mod sur-
prîndător majorisată la alegeri, așa
că de pildă nici vechiul mareșal al
țării Lupul n'a reușit la alegeri?

Se vorbea în taină prin Bucov-
vina, că din cercurile marilor pro-
prietari s'ar fi adresat ministrului
președinte Koerber plângerea, că
prințul Hohenlohe prea a fost des-
interesat față cu faptul, că vechea
pozițiune a grupului marelui proprie-
tăți era amenințată la alegeri, din

care cauză au ajuns la suprafață în
reprezentanța țării elemente cu totul
noue și în multe privințe incomen-
surabile.

De cumva n'ar fi nici acesta
motivul principal al schimbării amin-
tite; de cumva numirea unui nou
guvernator al Bucovinei ar avé un
caracter curat politic în afară de ad-
ministrație și de conducerea alege-
rilor dietale, am trebui să credem,
că Hohenlohe cade jertfă atitudinei
sale față cu sărbătorirea memoriei
lui Stefan cel Mare.

Ore să fi fost în stare Koerber,
„distinsul străin“ s'o facă și acésta
pe voia Ungurilor și să nu mai su-
fere între Români pe un Hohenlohe,
care a avut meritele, ca în fața
monarhiei și a lumii să recunoscă
geniul și măreția eroicului Voevod
român?

Nu te pune, că „colega“ Tisza
va fi remonștrat la Körber pentru
acésta amenințare a prestigiului ma-
ghiarismului de cătră un înalt func-
ționar al statului, cu care el (Tisza)
se căsnesce așa de mult să restabi-
lescă vechile legături ale pactului.

Totuși par-că nu ne-ar veni să
credem, că mergerea lui Hohenlohe
ar sta în legătură cu veninosele
proteste și reclamarî ale foilor ji-
dano-maghiare, când cu sărbările de
la Putna. Nu, mai ales fiind-că am
crede, că așa ceva nu s'ar fi putut
întembla, fără ca să și dea învoiala
și Împăratul Austriei, vechiul și bu-
nul amic al Regelui României.

De aceea, așteptând cupaciență
lămurirea lucrului dela evenimente,
suntem înclinați a crede, că schim-
barea în guvernul Bucovinei nu este
îndreptată în contra Românilor.

Brașov, 30 August v.

Regele Carol în Viena. Din Viena
se telegrafază, că Regele Carol al Ro-
mâniei împreună cu Regina, vor sosi acolo
la 27 Septembrie n. Majestatea Sa mo-
narchul nostru le va face primirea. Rege-

le Carol, adaugă telegrama, va avé o în-
tîlnire și cu contele Goluhovski. Nu se
scie însă, decă la acésta întîlnire va asis-
ta și ministrul președinte Sturdza.

Prințul Hohenlohe guvernatorul
său cum se numesc officios, presidentul
țării Bucovinei va fi transferat, după-cum
i-se anunță țiarului, „Neue Freie Presse“
de la Cernăuți ca guvernator la Triest.
Urmașul său în post a și fost numit. Este
consilierul de curte Dr. Regner de Bley-
leben. Transferarea și numirea, de care
vorbim, vor fi publicate în fôia oficială.

Noul president al țării Bucovinei e
de 38 de ani și e fiul profesorului de la po-
litechnicul din Brünn, Alfred Regner no-
bil de Bleyleben. În anul 1897 noul pre-
sident era încă comisar de cerc (Bezirks-
kommissär). Sub ministerul Körber el a
avansat fôrte iute de la secretar ministe-
rial până la consilier de curte. Ca refe-
rent presidial în ministeriul de interne el
s'a bucurat de mare vață între funcțio-
nari și se dice, că ar avé o estra-ordi-
nară capacitate pentru afacerile adminis-
trative.

Ce să esproprieze Maghiarii?
Un ore-care șovinist maghiar, Réz Mihaly,
se ocupă în „Bud. Hirlap“ de la 10 Sept.
cu misiunea academiilor de drept. După-ce
spune câte verđi și uscate, étă la ce con-
cluziuni ajunge autorul: „Societatea na-
ționalităților trebuie să simtă acțiunea cu
deplină putere a elementului cultural ma-
ghiar. Viéta socială trebuie să simtă în
tôte relațiile ei prezența reprezentanților
ideii de stat maghiar... Cultura maghiară
trebuie să străbată tot ce există în țera
acésta. Germania espropriează proprietățile
naționaliste. Noi trebuie să esproprieem cul-
tura naționalităților“.

Fôrte modest, d-l șovinist. Ne mi-
răm, că nu cere să ne esproprieze de tot,
să ne scôtă afară din țera!

Noul ministru de interne rusesc.
Țarul Rusiei a numit în locul fostului mi-
nistru de interne Plehve, pe guvernatorul
din Vilna prințul Svjatopolsk-Mirski.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Haina de mirésă.

Poveste scoțiană de Moore.

Tot orașul ridea de aiurările babei
Kirwin și nici că se putea să nu ridă,
când băbuța cu mintea clătîită probozia
pe cei ce se hirjoniau cu dînsa, cam așa:

— Tăceți din gură și nu mă zătîc-
niți! Nu auđiți că trag clopotele pentru
nuntă? Trebuie să mă grăbesc, mă așteptă
mirele!

Apoi se grăbea spre casă tirșind din
picior — ședea la nepotul său Iohn
O'Dewer — și se încuia în camera ei. Cei
ce, împinși de curiositate, pîndeau la fe-
reștră, o puteau vedé cum scôte dintr'o
cutie mare de lemn haina ei de mirésă,
pantofii și beteala și le desmiérdă oftând
și lacrimând. Nu trecea însă mult și érași
lși părăsia camăruța și până ce dînsa
O'Dewer și fîcăsa pregătiau mîncarea,
lacrimile băbuței încă se uscau. Ea se

retrăgea obosită într'un colț și se uita cu
drag și clipind din ochi la nepôtă-sa Molly.

Molly avea o asemănare frapantă cu
băbuța. Améndonéu aveau ochi negri și
păr roșu. Deosebirea era, că pe când pîr-
ul băbuței de șeptedeci de ani se rărise
și își perduse strălucirea, al lui Molly era
bogat și îi împrejmuia fruntea ca o cu-
nună de sfânt. Pe fața băbuței timpul și
suferințele tainice trăséséră brazde adénci,
ér fața tinerei fete purta încă roua zorilor
vieții. Una era un tuleiú uscat, cealaltă o
flóre mirositoare.

Molly se arăta cu multă dragoste
față cu mătușa sa nenorocită și o liniștea
cu privirile ei blânde, cu desmiérdările ei.
Martha Kirwin la réndul său, avea un
adevărât cult pentru nepôtă-sa și adesea
îi adresa din colțul, unde ședea cuvinte
dulci:

Molly, drăguța mea, nepoțica mea,
scumpa mea!

Stătea lângă ea când gătia de mîn-
care, ședea alături de furcă când torcea,
se tira după dînsa, decă éșia în curte său
grădină. Adese-ori o înșoția și la podul

de piatră, unde Molly éșia să admire luna
și frumșeta nopții și să fantaseze.

Podul acesta era construit peste pîr-
rél cu șerpuia pe lângă sat și de pe el
se putea vedé până la „casa cea mare“,
până la castelul boieresc.

Nepôtă și mătușa se rézimau de ba-
lustrada podului și se uitau spre castel.

Ochii fetei se întunecau odată cu
căderea rouei, ai Martei Kirwin se înviorau
și străluciau înfiorător. Miile de crețe se
agitau pe obraz și punédu-și mîna la
ureche asculta un sunet ce i-se părea că
vine din depărtare.

Totul era liniștit în preajma lor. Nu
se auđia nici ocăcătul bróștelor, nici mu-
sica greierilor. Cu tôte acestea băbuța tre-
săria speriată.

— Auđi clopotele? Auđi? E sărbă-
tore! Trebuie să merg să mă dichisesc. —
Și apucând pe nepôtă-sa de mînă o tră-
gea spre casă.

Nici tatăl Molly-ei, nici bétărâni din împre-
jurime nu cunosceau istoria Martei Kirwin.
Moșia boierescă este de-o întindere uriașă
și iobagiî din Galway, carî lucrau moșia în

parte, se întélneau rar cu vecinii lor. Nu-
mai Mary, o bétărână evlaviósă și rugătó-
re, mai ținea minte, că véduse înainte cu
cincideci de ani pe Marta cea cu pîrul
roșu. Au fost împreună la joc în casa cea
mare, unde bunicul proprietarilor actuali,
Alec Laroche, își ospăta iobagiî la țile
mari. Marta Kirwin era cea mai bună
dansătoare pe acele vremuri și adesea o
lua la joc însuși boierul. De la o vreme
însé lui Alec Laroche i-s'a urit la țera și s'a
mutat la Londra. În castel a amuțit mu-
sica, a încetat veselie, iar Marta cea cu
pîrul roșu a dispărut de pe aici. Se vor-
bia, că a fugit dela părinți.

La Iohn O' Dewer s'a aciuat înainte
de asta cu câți-va ani. L'a rugat paro-
chul s'o ia sub ocrotirea lui și s'o scape
de batjocurile copiilor ștregari, carî se
luau cu alaiu după dînsa.

O' Dewer a ascultat de paroch și
s'a dus la Navau, unde a găsit bojdeuca
unde ședea mătușa sa.

Cu multă osteneală a reușit s'o con-
vingă, că n'a venit cu gând réu și că nici
prin minte nu-i trece a-i lua cutia de lemn.

Despre noul ministru de interne rusesc se afirmă, că ar fi un om de sentimente umane și că ar inclina spre o direcție mai liberală. În funcțiunile înalte, ce le-a ocupat până acum, a dovedit o atitudine mai conciliantă și un tratament mai blând. Cu toate acestea, nu se crede, că numirea lui înseamnă o schimbare de sistem.

Correspondentul ziarului parisiian „*Echo de Paris*” a avut un interview cu prințul *Mirski*. Acesta se fi declarat, că nu va opera schimbări radicale nici în politica internă a imperiului, nici în administrație, ci va valida în înțele liberal programul ce se cuprinde în manifestul Țarului din Februarie 1904. E amicul decentralizării, de aceea va lărgi sfera de influență autonomă comunală și provincială, fără însă de a reforma aceste adunări după model parlamentar, căci sistemul acesta numai în Anglia s'a dovedit bun. A mai spus prințul, că e dușmanul ori-cărei persecuțiuni religioase și aderentul libertății conștiinței. Nu e dușmanul Jidovilor, *dér nu găsește a fi cu scop se dea Jidanilor drepturi egale cu ale ortodoxilor*, căci *décă li s'ar da astfel de drepturi, ei ar deveni prepotenți în paguba locuitorilor creștini*, Causa Finlandesilor o va lăsa în grija guvernului filandes *Obolenski*. Intrebat asupra răsboiului, prințul s'a exprimat favorabil despre calitățile soldatului japonez, însă a adaus, că victoria finală va fi a Rușilor.

O voce națională din tabăra săsescă.

În ziarul „*Kr. Ztg.*” din Brașov vedem publicat un articol la loc de frunte, la care redacția face nota, că consimte în general cu ideile exprimate întrînsul, *dér trebuie să constate, că unele pasaje sunt pré energice (zu scharf)*.

Articolul polemizează cu „*S. D. T.*” din Sibiu, a cărui atitudine politică nu o aprobă. *Étă câte-va pasaje mai marcante din articolul lui „Kr. Ztg.”:*

„Ce vom profita noi cu atitudinea noastră servilă? Póte ministrul cultelor și instrucțiunei publice va modifica „reforma școlară” în favorul Sașilor? Ori póte — de vreme-ce Sașii s'au pus pe partea guvernului — a cerut sfatul lor înainte de a-și fi stilisat proiectul? Și *décă a făcut așa, trebuie să mărturisim, că n'a prea ascultat sfaturile deputaților sași.*

Ori póte ni-se vor restitui venerabilele numiri de localități germane? *Dór tocmai acum cetim, că și acele câte-va numiri menajate de faimósa comisiune de înregistrare, vor fi îmbrăcate în haina singur salvatore a maghiarisării. Așa-dér după multa țirire și cumpănire, ce ne rămâne în mână ca resullat palpabil? Ni-*

Din contră, *décă va fi ascultătoare și va merge cu densus la Galway, îi vor păzi cutia cu toții la oialtă: el, nevasta și fiică-sa.*

Pe acea vreme clopotele sunau mereu în capul băbuței. Traiul mai tihnit însă și tratarea mai umană încetul cu încetul i-au molcomit agitația. A devenit mai moróasă, însă mai calmă. Îi venea mai rar ideea fixă. Numai cutia o păzia cu grije și mai mare și o ferea chiar și de Molly. Se uita cu bănuială la ori ce străin, ce venea în casă, creștând că-i vreun hoț, care n'asteaptă de cât un moment nepăzit ca să-i fure haina de mirésă.

Era pe vremea culesului. Băbuța se purta de mai multe săptămâni foarte liniștită. Monotonia recóróasă a zilelor de tómnă par-că i a calmat fantasia bolnavă. Ședea ceasuri întregi pe prag, încăldindu-se la soarele de tómnă și răspundea cu înțele la întrebări. La podul de piatră nu fusese de mult. Molly sciea să iscodescă fel de fel de pretexte spre a o reține acasă și mergea singură la locul ei favorit.

(Va urma.)

mica, nimica, afară de desonórea politică!

Décă mai avem încă conștiință, în órele liniștite de meditațiune, nu ne vom mai poté economisi reproșul: că n'am procedat ca bărbai, carți sacrifică totul pentru onóre, ci ca nisce veritabili mameluci, cari prin ființa lor de lingăi (speichelleckerisch) așteptau milă de la stăpânii lor, și cari numai atunci am îndrăsnit să luăm cuvântul, când cauza nu se poté nici îndrepta, nici înrăutăți.

Óre după principiul acesta au procedat bărbaiții noștri cei mai buni? Ce ar dice, Dómnne, un Ștefan Ludwig Roth și un Albert Huet, când ar vedé, că deputații noștri astăzi se milogesc în partidul guvernului și că cu tóte acestea nu provócă decât un zimbet compătimitor? Bărbatul trebuie să lupte și să învingă, séu se piară în cinste, conform convingerii sale! Altă alternativă nu există și nu póte să existe, cât timp mai putem crede într'o ordine în univers și în biruința finală a adevérului!

Trebuie deci să protestăm cu energie împotriva politiceii de până acum a ziarului „Siebenbürgisch-Deutsches Tag.” și nu vom subserie nici-odată propoziția pe care cu îngrijiri și spaimă am cetit'o la sfirșitul numelui articol al lui „S. D. T.”: „Poporul sășesc este avisat la spriginul binevoitor al multor interese din partea guvernului și trebuie să-și croască atitudinea în conformitate cu acésta.”

Noi nu cunóscem pactare, nu ne punem la tocmélă, nu suntem și nu putem rămâne Sași, numai cât timp nu devenim infideli bunurilor ideale ale poporului nostru și tradițiilor seculare ale istoriei noastre. *Ér ceea-ce voiesce „S. D. T.” nu este aita, decât politică bânățănescă de burtă verde, cu care nu vrem să avem nimica comună.*

O problemă veche, dér încă de actualitate.

III.

Să trecem acum la *absolvenții școlilor comerciale — superioare din Brașov* și a Academiiilor din străinătate! Aci directorul școlii comerciale superioare, în loc să ne dea în programul școlii un studiu amănunțit asupra comerțului român și asupra activității tinerilor trecuți prin școla de comerț: asupra comerțului de Brașovenie în trecut și present, și cauzele decadenței sale; asupra rolului mocanilor în comerț; comerțul cu lănurii și piei în trecut și present; comercializarea industriei de casă române prin concentrare și esport, — De es. industria găitanelor trocărișelor din Scheiú, cari odinioară, după L. Marienburg, produceau ca ocupațiune de casă pe an găitane în valóre de 125.000 fl., — și se esportau și vindeau în Turcia până prin Anatolia etc., directorul Vlaicu se ocupă *érăși de pâne și de carierele elevilor absolvenți, pe cari le înșiră cu emfasă ca intrând în drepturile și beneficiile absolvenților școlilor de comerț. Însé tot densus constată, că*

„N-rul abiturienților (noștri) aplicați la poștă, telegraf, cai ferate, vămii, direcțiuni financiare, societăți de asigurare, fabricii și agricultură etc. este adă așa de neînsemnat, încât trebuie să ne mirăm, ce póte fi cauza, că nu se îngrămădesc mai mulți în asemenea funcțiuni.”

Creдем de prisos de a-o mai comenta și noi. Apoi:

„Ne lipsesc însă cu desăvîrșire comisionarii, agenții și voiagiorii, recrutați dintre densus, ceea-ce se póte atribui numai lipsei de praxă și disprețului pentru aceste ocupațiuni (Cine i-a învățat să le disprețuiască?) — adese-ori foarte rentabile și menite să îmbogățescă cunoscințele de ómeni și stări economice sociale, pârghii indispensabile pentru întemeierea unei situațiuni economice sănătoșe.”

„În schimb avem însă la 100 de institute de bani românesci. *Dér decă vom cerceta, câți din cei cam 400 de funcționari ai lor sunt absolvenți de școle comerciale, vom afla maximul a patra parte, însă nu repartisați la tóte institutiile în acésta proporție, ci aglomerați la câte-va institute mai mari. Grosul amploiaților*

sunt pensioniști, învățători, preoți, avocați etc. *deși școla noastră există de 35 de ani, ér epoca înființării acelor institute abia decă cade în ultimii 20 de ani, și ast-fel nu lipsiau nici puterile, nici praxa.”*

„...Ba ceea-ce este și mai simptomatic, am căutat să aflm măcar un singur director de institut (de bancă) absolvent de școla comercială, și n'am aflat nici unul. În schimb am aflat nenumărați avocați și reprezentanți de alte cariere, chemați la conducerea institutiilor; ba unele institute au fixat în statutele lor anomalia de a avé directori tot numai avocați...”

„Am lăsat mai pe urmă cariera comercială practică. Aci se aplică mai puțin absolvenți de școli comerciale, fie din cauză, că e o muncă pré grea după *surmenagiul* din școlă, fie că afacerile sunt adese-ori incomode și puțin delicate, fie că în sfirșit e mai atrăgătoare înfașșarea funcționării gătite, pe datorie, după ultima modă.”

Ne citéză apoi exemple despre Americani și despre Rothschildi și Bleichröderii europeni — cari au început cu mic — *dér nu spune, că Americanii au ajuns acolo unde stau astăzi, prin specializarea muncii și concentrarea produselor — și cu cari au uimit lumea prin forța lor de concurență; că de es. începénd de la mic, în California sunt sute de ferme, cari cultivă exclusiv mere, altele pere de un singur soiú, altele caise, cireșe pe sute și mii de jugere etc. — Si merele americane vin pe piéta de la Budapesta și Clușiú, caisele uscate din California le vënd negustorii ardeleni stabiliți în Bucuresci, Galați, Brăila; — că în America unul este creșcătorul de vite, altul îngrășătorul și altul măcelarul și cărnătarul — că în Cincinnati — Poropolis al Americanilor — un singur abator taie pe an 30.000 porci, pe care îi taie, opéresce, jupóie, desface, sară și prepară 50 ómeni în total.*

Mé mir de asemenea, că în raportul lui, A. Vlaicu nu amintescă, că în România îndată după secere satele și gările furnică de agenții și misiții Evrei și Greci de la diferite bănci, bancheri, case de esport, comisionari etc., ca să adune probele de produse și să angajeze cumpărări și clasifice marfa, și că unele din centrele cele mari ale comerțului de grâne și porumb din lume sunt actualmente la Brăila, Constanța și Odesa — unde încă te ajuți perfect cu limba română. Ne spune însă, că guvernul ungar a găsit de cuviniță să îngreuneze accesul la profesorat pentru cele 37 școle comerciale ale sale — *dér în schimb pentru absolvenții lor se deschidă pentru anul 1904—905 un curs special de 10 luni pentru comerțul de lemne.* Și centrul comerțului nostru de lemnărie este actualmente la Galați în România, cel de mere încă nu l'am găsit, cel de oué și galice este la St.-Miclăușul-mare (Nagy-Szent-Miklos) și Timișóra. „Sächsische Fruchtgenossenschaft” din Țera Bârsei a trimis anul trecut 50 vagoné de orz de bere la Brăila.

Directorul Vlaicu arată, că tinerii absolvenți de la școla noastră comercială — una și singura — se pot înscrie la institutul pentru calificarea profesorilor pentru școlile comerciale din Budapesta (Kereskedelmi iskolai tanárképző intézet) și durata cursului este de 4 ani, și pentru primire se cere atestat de maturitate cu *forte bine*. Pentru învățarea limbilor orientale, neogreca, germana, italiana, francesă, ne trimite la Budapesta și Clușiú, pe noi Români, cari avem pe Greci între noi — limba grecescă nouă și francesă așa dicénd acasă, — și altădată feciorii noștri fără sciință de carte, duși în Italia, după 2 săptămâni vorbiau deja italienește cu milanesul, veronesul, toscanul, și de sute de ani aveam în Brașov Compania grecescă și de comerț levantin, și există și adă comunitate grecescă — între noi — și limba neogreacă jócă mare rol la Brăila, Galați și în întreg comerțului levantin până la Odessa, Marsilia etc. Dice apoi la alt loc:

„Școlile comerciale actuale în organizarea lor cu cursul de 3 ani, sufer de mai multe defecte. Mai întâi absolvenții ei es în praxă cu mult prea tineri pentru cariere atât de însemnate, ca cea comercială și industrială. Care șef are curajul să încredă conducerea unui ram de

afaceri la un băiat de 17—18 ani, etate cu care mântuie școla cei mai buni elevi? O óre-care îmbunătățire s'ar poté aduce aci prin completarea cursului la cel puțin patru ani de școla comercială.”

Vorba ceea: Unde dai și unde crepă! Până acum cu matura și chiar cu diploma dela Academii și școlile superioare, tinerii nu se puteau aplica, decât fórte cu greu, nici la Bănci, nici în comerț. Cu urcarea cursurilor anuale la 4 în școla medie, de sigur că se vor procopsi toți!!

Ce bine cunóșce directorul școlii noastre comerciale raporturile noastre sociale culturale și economice! Óre nu ar fi mai nimerit să renunțăm la ultimul avantaj și beneficiu, ce ni-l oferă statul (citat de densus sub Nr. 9), *avantagiul de voluntariat pe un an în armată*, și să renunțăm la esamenul de maturitate, ca să scótem pe tineri mai puțin maturi, *dér mai aprópe și de negoțul practic și de negustorie și de ocupațiunile părinților mai mici și mai puțin producătoare, — bună-óră prin unificarea séu contopirea școlii reale cu școla comercială, — să-i scótem dic absolvenți la vârsta de 13—14 ani*, ca să póta încinge încă șorțul, fără ca să le fie rușine, ori să li-se dea diploma de absolvire — menținéndu-se organizațiunea bifurcată de adă — numai după 2 ani de practică efectivă și dovedită la vr'o bancă, ori casă mare de comerț?!

Trăim într'un timp, unde, cum a dis Chamberlain — Englesul practic și spirit eminent negustoresc — că nici ministri nu pot fi negustori în destul. Și unde a ajuns marea Germanie cu vastul ei comerț și cu industria grandioasă a ei de la 1870 încóce, cu tóte că n'a avut nici Academii, nici școle superioare de comerț. Noi am mers mai sus decât Germanii.

Răsboiul ruso-japones.

Retragerea lui Kuropatkin.

Scirf absolut autentice de pe câmpul de răsboi n'au sosit. Correspondenții ziarilor englese constată din nou, că armata lui *Kuropatkin* a ajuns aprópe întrégă la Mukden și în ordine deplină continuă retragerea. Disciplina s'a restabilit în rândurile ei. Japonesi nu i-au prea turburat retragerea.

Ziarul „*Express*” primesce din sorginte — cum dice el — acreditată scirea, că armata rusescă nu mai e în primejdia în care se afla până acum.

Generalul *Mayerdorf* cu 42.000 de ómeni s'a opus, la 12 chlm. spre sud de Mukden, armatei lui *Kuroki*, care li atacase Miercurea trecută, *dér n'a putut sparge linia de luptă rusescă, ci a fost respins cu pierderi enorme*. De atunci *Kuroki* a încercat de repeșite-ori să atace pe *Mayerdorf* tot-déuna însă a fost respins. În urma acestei rezistențe a trupelor lui *Mayerdorf*, numai 10.000 de Ruși ar mai fi primejduiți. Ei au fost lăsați să acopere armata principală.

Armata rusescă se retrage în cinci colóne uriașe. Prima colónă a ajuns deja la 45 miluri spre nord de Mukden, în Tienling, și se ocupă cu punerea în stare de apărare a pozițiunilor rusesci. A doua colónă încă se află spre nord de Mukden; a treia, colónă a sosit deja acolo; a patra colónă este aceea a lui *Mayerdorf*, care e aprópe de Mukden. Colóna a cincia e forméză cei 10.000 de Ruși, cari sunt strimtorăți de Japonesi.

Nu se scie, *décă Kuropatkin* se va opri la Tienling. Acésta atérnă — se dice — de la împrejurarea, cât timp va poté *Mayerdorf* să rețină pe *Kuroki*? *Décă* îi va succede a-l reține timp de doué săptămâni, armata principală rusescă va, evacua și Tienlingul și se va retrage la *Charbin*, unde se va opri definitiv.

„*Daily Mail*” spune, din potrivă, că și cele din urmă trupe rusesci au sosit deja în Mukden.

Gróznica bătălie de la Liaoyang.

Cu privire la luptele de la Liaoyang sosesec acum aménunte de un extrem interes, cari varsă o tristă lumină asupra

măcelului îngrozitor, ce s'a întâmplat în cele cinci zile (30 August — 3 Septembrie) în regiunea Liaoyangului.

După deșele din urmă, *pierderile de ambele părți beligerante ar fi fost mai mari de 60,000 oameni*. Sciri oficiale japoneze spun, că Rușii aveau în luptele de la Liaoyang 184 batalioane infanterie, 128 escadrone cavalerie și 572 tunuri, la olaltă cam 190,000 oameni. Japonezii au fost mult mai mulți. Ei — după cum se anunță din Tokio la Londra — se îngrozesca publica lista pierderilor, atât au fost de mari; er după cum rezultă din descrierea luptei, ce o face corespondentul pe câmpul de război al ziarului englez „Times”, care, credem, nu poțe fi acusat de parțialitate în favorul Rușilor, *pierderile Japonezilor au fost îngrozitoare*, încât întrec cu miile pierderile ce le-au avut Rușii. Se poțe dice cu drept cuvânt, că regiunea Liaoyangului a fost un *adeverat mormânt* pentru îndrăzneții atacatori. Numai în atacul contra muntelui Șuşan, dat de armata lui Oku timp de 24 ore, Japonezii au pierdut peste 10,000 de oameni. Dér se lăsam să vorbescă corespondentul ziarului „Times”, care se afla în cartierul general japonez și care urma pas de pas armata lui Oku. Etă ce raporteză el numitei foi engleze:

Japonezii încercară un asalt neîntreput contra liniilor rusești, fără de a dobândi alt-ceva, de cât *nimicirea de regiamente întregi ale lor*. În urma succesorilor sale de mai înainte, Oku descoperă puterea de rezistență a Rușilor. Focul de șrapnele al Rușilor a fost foarte eficace în lupta de la 30 August față de canonada Japonezilor. Când a 4-a și a 6-a diviziune japoneză atacă pozițiunile stâncose, *Japonezii fură respinși cu mari pierderi*.

Dimineta următoare la orele 2, Oku încercă un nou asalt, în care soldații lui fură *erăși nimiciți* de glonțele rusești încă înainte de a ajunge la împletiturile de sîrme făcute de Ruși. Diviziunea a 5-a, care opera contra flancului stîng rusec, avu un succes ore-care, dér 75% din pioneri cădură, pe când își făceau drum cu securile prin gardul de sîrmă. Șanțurile rusești, deja după răsăritul soarelui, fură *umplute cu cadavrele Japonezilor căduți*.

Al doilea atac japonez fu sprijinit de un foc de artilerie puternic. Crepăturile cauzate prin miile de proiectile și mosi în pozițiunile rusești, păreau ca și un mic Mont-Pelée, pe când minele suterane rusești *aruncău în aer companii întregi de ale Japonezilor*. Pe Japonezi îi părăsi norocul, și un mic succes tactic, care-l câștigă prin ocuparea unei coline, nu-i potu aduce în pozițiunea de a mai face un singur pas măcar înainte.

Oku întreprinse atunci un al treilea asalt, după-ce artileria pregătise atacul, — însă în ziua următoare *soldații japonezi fură găsiți spânzurați, ca repari, în sîrmele gardului, și în șanțuri cadavrele zăceau unele peste altele la înălțime de trei urme*.

Atunci s'a dat ordinul: „Cu puteri înnoite, înainte!” Inse înainte de a se lumina de ziua, atacul al patrula nu s'a dat, căci *Kuropatkin*, care scia, că i-se atacă flancul său stîng, a ordonat *retragerea la miezul nopții. Asalturile aceste au costat pe Japonezi cel puțin 10,000 de oameni, nesocotind aici pierderile mari ce le a suferit diviziunea a 10-a a lui Kuroki*. În luptele acestea Japonezii n'au putut prinde de cât 7 Ruși. În luptele, ce au urmat, ei avură pierderi și mai mari.

În dimineta zilei de 1 Septembrie, infanteria japoneză ocupă întreaga pozițiune de la sud a Rușilor și se părea, că n'ar avé de cât se între în Liaoyang. Trupele japoneze însă aveau nevoie de o pauză, după lupta cea grea, și mai aveau nevoie și de munițiuni. Se mai credea apoi, că Rușii nu vor opune rezistență.

La 2 Septembrie însă, când infanteria lui Oku înaintă, se vedu îndată, că lupta cea grea se va continua, luptă în care Japonezii aveau să stea față cu un front de 12 miluri. Rușii întâmpinară pe Japonezi c'un foc infernal de șrapnele, în cât acestia numai încet puteau să înainteze. A 5-a diviziune a făcut o mișcare înainte mai bună, și un contra-atac al lui *Stackelberg* n'a succes.

Atunci Oku ordonă unul dintre atacurile de artilerie din cele mai îngrozitoare, care de obicei premerge atacului infanteriei. Șrapnele și granate erau descărcate alternativ, însă tunurile rusești răspundeau din trei pozițiuni c'un puternic foc de șrapnele cu mare succes.

Atacul adevărat al Japonezilor abia la 3 Sept. putu să se întempe, după ce în decursul nopții ei își reconstruieră pozițiunea. Atacul acesta însă, a fost *respins cu pierderi enorme* și pe la răsăritul soarelui se desfășură un duel de artilerie, pe când Japonezii nu obținuseră încă nici un succes. Pozițiunea principală a artileriei lui Oku împușca la distanță de 3500 m. Bateriile din stînga de lângă calea ferată fură împinse 1200 metri înainte; infanteria împușca la o distanță de 800—1000 metri și avu *pierderi grave, cauzate de tirul armelor rusești*. Japonezii își concentrară focul, alternându-l, contra unei baterii rusești, și pozițiunea atacată părea schimbată într'un adevărat infern. Inse granatele și salvele rusești nu mai încetau. La 10 ore și 20 m. artileria japoneză suspendă focul și infanteria se aruncă din nou asupra Rușilor, ajungînd chiar până la șanțuri, însă *n'a obținut de cât o înfrângere a ei sângeră*.

Diviziunea a 5-a japoneză înaintă acum mai bine de cât celelalte trupe, dér *fă respinsă și ea*.

Bateria rusă din stînga, care era pe aci să cadă în mâinile Japonezilor, deschise din nou un foc violent, er o altă baterie rusă din partea nordică a rîului, vărsa o ploie de foc mistuitor asupra acestei diviziuni. Cătră 11 ore infanteria japoneză era în *neactivitate*.

Artileria japoneză începuse erăși un teribil foc concentric, cum numai în acest război se poțe închipui. Tote bateriile celor două corpuri își concentrară focul asupra flancului stîng al lui Kuropatkin, care se afla în nemijlocită apropiere de cartierul rusec lângă zidul orașului. Granatele și mosi ridicau nori de fum uriași negri și galbeni. Cartierul rusec fu într'un moment acoperit de fum gros și în fine *linia Rușilor fu spartă*. Bateriile rusești mai dădură câte-va pușcături, cari păreau un brav salut de adio cătră Japonezi. Tota după amiaza se continuă acest foc, pe când bateriile japoneze își îndreptară tirul asupra podului drumului de fier. Era clar, că Liaoyangul se evacuează de Ruși.

În sêra aceleeași zile, Rușii țineau încă în puterea lor șanțurile, dér Oku, căruia nu-i păsa de jertfele ce le aduse, pierdînd armata lui singură peste 20,000 oameni, se hotărî să dea un ultim atac din mai multe părți în contra *ariergardei neînfrântă rusești*. El își puse în foc și ultimele rezerve, și pe la 3 ore a ocupat podul căii ferate și *intră în oraș*.

Kuropatkin deja la 1 și jumătate ore din nopțe plecase cu ultimele trupe ale corpului 10 de vînători siberiani.

Corespondentul ziarului „Times” vorbește — cum am vedut — numai despre pierderile, ce le-a avut armata lui Oku. Cari au fost pierderile armatei lui Nodzu, care a operat împreună cu cea a lui Oku, nu se scie cu siguranță. Din seltăcia cu care s'a dat lupta se poțe înse concluda, că și Nodzu va fi pierdut câteva mi de oameni. Dér *Kuroki*? Ale lui pierderi le va cunoșce mai bine el.

Pierderile rusești nu sunt cunoscute. *Kuroki* a raportat la Tokio, că Rușii au dus cu ei 10,000 de răniți, er 3000 de Ruși au fost lăsați de Ruși în regiunea Liaoyangului.

Același corespondent critică asupra strategia Japonezilor. El dice, că în privința strategică sunt mult mai slabi de cât Rușii și e neîndoios, că *succesul strategic a fost al lui Kuropatkin*, căruia i-a succes a zădărnici împresurarea armatei sale. Laudă însă infanteria japoneză, care a făcut, ceea ce nici o infanterie din lume n'ar fi făcut, ca timp de 5 zile să dea asalturi nesuccese și totuși să mai cuateze a întreprinde atacuri nouă cu pierderi enorme.

SCIRILE DILEI.

— 30 August v.

Sciri școlare. Astăzi s'au început la școlile gimnaziale și reale gr. or. române din Brașov esamenele de emendare. Mercuri, Joi și Vineri se fac înscrierile, er Sâmbătă se ține esamenul de maturitate supletor și de emendare sub presiul Prea Cuv. Sale d-lui archimandrit Dr. Ilarion Pușcariu.

„Notre Dame de Sion” în România. V. N. scrie: Se scie, că comunitatea călugărițelor catolice *Notre Dame de Sion*

are mai multe institute de fete în București, Iași și Galați. Ministerul instrucțiunii publice, primind mai multe plângeri de la părinții pensionarelor împotriva educațiunii intelectuale și morale, ce se dă în aceste institute, a dispus a se face cercetări. S'a dovedit, că în aceste institute particulare se pregătesc fetele ortodoxe pentru a trece la catolicism seu chiar pentru a se călugări; că dispozițiunea obligativității învățămîntului primar nu se observă de cătră direcțiunile acestor școle, de ore-ce la sfîrșitul anului, elevele din cursul primar nu-și trec esamenele și la școlile statului; că se întrebunțeză manuale și personal didactic neautorizate de ministeriu; că educațiunea religioasă a elevelor ortodoxe e neglijată și în sfîrșit, că legile, dispozițiunile și regulamentele școlare nu sunt respectate. Între alte abuzuri copilele ortodoxe sunt obligate, în mod indirect, să mîergă la capela catolică. Ministeriul a pus în vedere direcțiunilor acestor institute: să se supună legilor și regulamentelor școlare în vîgore; să se numescă la fie-care institut câte un preot ortodox, care să predea religiunea, elevelor ortodoxe; personalul didactic primar să fie numit dintre persoanele, cari cunosc bine limba română, și să nu se mai permită de viitor sub nici un cuvânt, ca elevele ortodoxe să ia parte la sêrbătorile catolice.

La aceste obligațiuni precise, direcțiunile institutelor *Notre Dame de Sion* au răspuns, unele prin făgădueli vagi, er altele au declarat, că trebuie să cêră avizul autorităților superioare din strîinatate de care depind. Din cercetările făcute de cătră d-l inspector școlar în sarcina direcțiunilor institutelor, D. A. Theodoru, s'a dovedit un mare număr de abateri de tot felul, atât în ce privește partea pur administrativă, cât și altele de natură educativă, morală și pedagogică. În urma raportului d-lui Theodoru, ministerul a trimis direcțiunile acestor institute în judecata consiliului permanent de instrucțiune. Judecarea se va face în primele zile din Septembrie.

Institutul de credit și economii „Silvania” din Șimleu a luat măsuri vrednice de laudă pentru ușurarea agricultorilor ajunși în stare de miserie în urma secetei din anul acesta. Directorul executiv, d-l A. Cosma, într'o circulară adresată bărbăților de încredere ai acestui institut comunică înlesnirile votate în ședința plenară a direcțiunii ținută la 25 August. Aceste înlesniri sunt 1) Reducerea intereselor după credite. 2) Acordarea unui respiriu la achitarea capitalului până la sêcerișul anului viitor. 3) Spriginirea tovarășilor constituite cu scop de a ajuta lipsei de cucuruz și nutreț. 4) Procurarea de tăietore de paie cu reduceri acordate de fabricanți și vinderea lor la agricultori în condițiuni favorabile (să achite prețul în 3—5 ani.)

În préjma Rêșnovului s'a adunat erî mult popor, care a mers să asiste la cursele de cai aranjate de regimentul de husari nr. 2, ce face parte din brigada staționată în Brașov și jur. Un amic al fôiei noastre, care mergînd spre Zêrnesci, a trecut pe acolo ne scrie: „Am trecut prin hotarul Rêșnovului tocmai când se începuse alergarea de cai. M'a surprins mulțimea de popor țeran și în deosebi de popor român din Rêșnov și din comunele vecine până și din Brașov (Schei și Brașovul-vechi) venit anume să privească la acest spectacol. Mi-s'ar fi părut, că e vr'o sêrbare românească, decă n'ași fi vedut pe ofițerii și subofițerii de husari călări și printre țeranii Români privitori și mulțime de țerani sași din satele vecine și de n'ași fi vedut postate de-o parte și de alta a șoselei de lângă arena de alergat, trăsuri de totă categoria, echipage, birji, căruțe sătesci etc. Aceste alergări de cai, ce aud că se fac anual, au ajuns astfel să fie cercetate și de popor, ca nisce maiaturi seu alte sêrberi sub cerul liber. Despre fuga de cai însuși nu v' pot raporta nimic, fiind-că nu m'am oprit decătră vre-o 25 de minute și mi am căutat mai departe de drum. M'e surprinde numai un lucru, cum de nu am cetit nimic despre aceste curse de cai în ziarul nostru „Gazeta”, pre când, cum aud, în foile nemțesci și maghiare din Brașov au fost anunțate? (*)

*) Dăm dreptate amicului și abonatului nostru însă îl rugăm să ia la cunoștință, că noi de la acest ziar n'avem nici o vină, decă cetitorii noștri n'au aflat nimic despre cursele de cai de la Rêșnov. Redacțiunea noastră, neprimind vr'un avis, seu invitare de la comitetul aranjator nici c'a putut să informeze pe cetitorii săi. Cam s'a făcut că n'am fost înștiințați ca în alți ani despre aranjarea ei, acesta este o cesiune, la care erăși noi nu putem răspunde. — Red.

Cântecul lui Kossuth și imnul împărătesc. Amendoué aceste cântece se dice, că s'ar fi cântat în două comune cu ocaziunea așezării crucei pe turnul bisericicel românesc. Despre cazul cu cântecul lui Kossuth raporteză ziarul „Ujság” din Clușii, care spune, că în comuna Erkenéz (diecesa Orădiu) la așezarea crucei, părintele Ioan *Climoc* ar fi ordonat musicei să cânte marșul lui Rákoczi, er după acesta poporul ar fi înțonat cântecul lui Kossuth. — Despre al doilea cas ne informeză „Bp. H.” și dice că s'a întâmplat în comuna Apa (Sătmariu) unde părintele I. Pop a pus pe copii și popor să cânte „Gotterhalte” ca text românesc, dér tînichigiul *Weber* (!) a strigat din vârful turnului să tacă, căci altmintrea nu va așeza crucea. Și Românii au tăcut.

Când avem atâtea imnuri bisericicești, cari s'ar puté cânta cu ocaziunea unor asemenea solemnități, în adevăr nu înțelegem, ce rost ar puté avé marșurile și cântecele revoluționare maghiare la așezarea unei cruce pe o biserică românească? — Incât pentru „Gotterhalte” intervenția tînichigiului „patriotic” este de tot hazul. Mai bine și-ar vedé de meseria lui și să lase politica pe sêma altora.

Decorați. Printre decorații din România al căror nume s'a publicat zilele acestea vedem și pe următorii domni: M. Bucur antreprenor al marelui hotel Carivelli & Bucur din Brăila, d-l Mircea din Cața, mare și vechiu comerciant în Brăila, precum și d-l V. Zăgreanu, șef de gară în Palanca.

Fuga principesei de Coburg. Scirile mai recente spun, că principesa Luisa de Coburg petrece de mai multe zile în Paris, unde stă sub esaminarea medicală a mai multor medici psihiatri, cari în curînd vor publica rezultatul cercetărilor lor. Deputatul german socialdemocrat Sudekum publică prin ziare un raport despre călătoria principesei, care a petrecut în locuința sa timp de mai multe ore. Din Berlin — dice Sudekum — principesa a făcut călătoria pe un automobil prin Magdeburg, Braunschweig și Hildesheim, er de aici a luat trenul până la Colonia, și în urmă prin Belgia până la Paris.

Bibliografie.

Virgiliu. Bucolicele și Georgicele, tra ducere cu un studiu biografic și cu note, de M. Strajanu, profesor pensionar. București. I. V. Socecu, 1904. — Prețul Corône 2.60

Fragmentul din Georgice II „Viața câmpenească” ce l'am publicat mărturisese despre valoarea cărții D-sale care e scrisă într'o limbă frumoasă românească și cu multă erudițiune. Pentru ca modul de cugetare și ideile poetului latin, să fie mai lesne înțelese nu aumai de erudiți, ci și de cetitorii cari n'au avut ocaziunea să-și facă o educațiune clasică, autorul a însoțit traducerea de-o schiță biografică a lui Virgiliu, de câteva lămuriri asupra Bucoliceilor și a Georgiceilor, și de note istorice și mitologice, împrumutate mai tôte dela cei mai bunți interpreți.

Cartea pe care o recomandăm tuturor iubitorilor de literatură clasică se poțe procura dela autorul d-l M. Strajanu str. Vineri Nr. 12 în București, seu dela tipografia I. V. Socecu strada Berzei 59. tot acolo.

ULTIME SCIRI.

Londra, 11 Septembrie. Când Japonezii au intrat Dumineca trecută în Liaoyang nici un Rus nu se mai afla în oraș. Japonezii n'au putut pune mâna nici măcar pe-o locomotivă. Oku a pierdut cel puțin 20,000 oameni la Liaoyang, pe când Rușii cel puțin în cele dintăii două zile de luptă, n'au pierdut decătră abia jumătate cât Oku. În mâinile Japonezilor au cădut 132 caré cu proviziuni, 38 caré cu munițiuni, 98 paturii și multe puscii și revolve.

Kiel, 11 Septembrie. Rușii au închiriat mai multe vase de transport germane, cari vor aproviziona pe marea deschisă flota baltică cu cărbuni.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon

„Romana“ dans de colână în 5 figuri. *Descriată și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală.* Cu-o introducere („în loc de prefată“) de *Tunaru din Dumbrău, Popa.* — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca rededeptării noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colână român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acésta și jubileul de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechii, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adecă au executat acest dans în tocmă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furisat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colână român să pótă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adaus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoarei muzice a „Romanei“, explicând printru note tóte mișcările dansului după tactele muzice. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeu între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedé jucându-se line, exact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în cuart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adausul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se póte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Cursul la bursa din Viena.

Din 10 Septemvrie n. 1904.

Renta ung. de aur 4%	118.90
Renta de coróne ung. 4%	97.10
Impr. cáil. fer. ung. în aur 3 1/2%	88.80
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4%	97.30
Bonuri rurale croate-slavone	98.50
Impr. uug. ca premii	206.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	161.50
Renta de hârtie austr.	99.30
Renta de argint austr.	99.30
Renta de aur austr.	119.20
Renta de coróne austr. 4%	99.30
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	90.95
Losuri din 1860.	153.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16.13
Acții de-ale Băncei ung. de credit	750.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	648.—
Napoleoniori	19.03
Mărci imperiale germane.	117.32

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 9 Septemvrie 1904.

Măsura său crețutate	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	ft.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	17	—
"	Grâu mijlociu	16	80
"	Grâu mai slab	15	80
"	Grâu amestecat	12	40
"	Săcară frumoșă.	10	40
"	Săcară mijlocie.	10	—
"	Orz frumos	9	40
"	Orz mijlociu.	9	15
"	Ovės frumos.	7	40
"	Ovės mijlociu	7	20
"	Cucuruz	12	20
"	Mălaiu (meiü)	10	—
"	Mazăre.	15	20
"	Lințe	22	—
"	Fasole	20	—
"	Sămēntă de in	21	80
"	Sămēntă de cânepă	9	—
"	Cartofi.	6	—
"	Măzărache.	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	96
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec.	—	76
100 kil.	Său de vită prospēt.	40	—
"	Său de vită topit.	62	—

Brassóvármegye alispánjától.

Sz. 7470—1904.

Hirdetmény.

Az 1890. évi I. t.-cz. 22. §-a értelmében Brassóvármegye törvényhatósági közutainak építési, kezelési és fenntartási kiadásairól, valamint e kiadások fedezésére szükséges bevételekről összeállított 1905—1906. évi költségvetési előirányzatát Brassóvármegye közigazgatási bizottsága f. evi augusztus hó 9-én tartott ülésében 796—1904 kib. sz. alatt letárgyalta és elfogadta

E költségelöirányzat folyó évi Szeptember hó 15-étől ugyanezen hó 30-áig bezárólag azzal a megjegyzéssel tétetik ki 15 napi közszemlére, hogy Brassóvármegye alispáni hivatalánál Herter János vármegyei aljegyzőnél a hivatalos órák a. betekinthező és az esetleges felszólamlások a jelzett határidő aiat hozám beadhatók.

Brassó, 1904 évi aug. hó 30.

Dr. Jekel,
alispán.

1—1.1897.

Anunț.

P. T. Domni și Dóme, cari au subscris acțiunii la emisiunea a II-a a institutului „VLÁDEASA“ sub N-rii tit. prov. 4, 57, 59, 60, 62, 64, 66, 67, 68, 69, 76, 87, 88, 93, 97, 104, 105, 77, sunt provocăți a plăti ratele restante conf. §-lui 11 din statute; in cas contrar dreptul de acționari la acele acții se vor declara de perdate și sumele deja solvite trec la fondul de rezervă al institutului.

B. Huedin. 23 August 1904.

1—3.1496.

Direcțiunea.

Un candidat de avocat

perfect în styl maghiar și român, se primesce momentan pe lângă condițiuni forte favorabile în cancelaria avocatului Dr Mátyás Lázár, Sibiu, strada Urezului Nr. 11. 111804—8.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Odăi
elegant mobilate.

Fiind Sesonul de vară terminat, se închiriază odăi mobilate în Villa Kertsch cu prețuri reduse (dela 10 fl. până la 25 fl. pe lună). — Asemenea și o locuință elegant mobilată cu 4 odăi, bucătărie etc.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat séu lunare.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

AVIS!

Subscrisa se recomandă Onor. public pentru confecționare de **Rochii și Albituri** după moda cea mai nouă, cu gust și după plac, în și afară de casă.

Cu totă stima
DORA KÖNIG.
Brașov, Strada Catherinei nr. 23.

OOOOOOOOOOOOOOOOOO

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistruir o piele môle și un teint trandafriu? Acela se se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 mineri.)

dela Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 80 bani, în farmaciile:

VICTOR ROTH la „Ursu“, } in Brașov;
FR STENNER la „Leu“, }
JUL. HORNING la „Arap“, }
TEUTSCH & TARTLER drog. }
farmacia W. LINGNER, } in Sighișoara.
J. B. MIRSELBACHER sen. }

STRUGURI
de masă séu de cură.

Stuguri forte frumoși și fini Chasselas și Muscateller amestecați, in lădițe séu coșuri de 5 klgr., trimiși franco cu 3 cor. 50 b., numai Muscateller 5 klgr. 4 cor. 50 b.; trimite **Martin v. Willinger.** mare producător de vinuri in Zomba (Ungaria). — Vin negru de Szegzárd in sticle, cultură proprie, trei 0.70 Lit. franco trimis 3 cor. 60 b.

Ma: multe sute de Htl. vinuri calitate fină cu preț ieftin t.t. acolo.

Ca present de sərbători forte potrivit.

4—5.1494

Mare deposit de pânzărie fabricat Schroll.

DESCHIDERE DE MAGAZIN!

Am onórea a aduce la cunoșcința On. public, că **am deschis** pe piața din loc

Strada vămii nr. 21.

sub firma mea protocolată la tribunal, un

Magazin de mode pentru dame și bărbați.

Bogatul meu deposit l'am asortat cu cele mai nouă și moderne, **Stofe de rochii** pentru Dame și pentru haine bărbătești, și cu **articoli de modă** ce cade in branșă acésta. astfel că pot satisface și cele mai exagerate cereri.

Apelând la sprijinul On. public și asigurând un serviciu din cele mai solide, rămân

cu totă stima **FENYVESI M. LAJOS.**

Stofe englezesci pentru haine bărbătesci.

BLUSE stofă și de mătase.

Trusou pentru mirese.

ANUNCIURI

sunt a se adresa subscrierei administratiunii. In cazul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădemēt, care crește cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazetei Trans.“

AVIS.

Prenumerațiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.

Domnii abonenți se binevoiască a arăta in deosebii, când voiesce a expedarea se li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonéză din nou se binevoiască a serie adresa lămurit și se arete și posta ultimă. Administrat. „Gaz. Trans.“